

IZ POBRATENE BILEČE

Izjemno »časopisno« sodelovanje med pobratenima občinama

V naši pobrateni občini Bileči imajo tudi občinski časopis »Bilečke novosti«, ki jih izdajajo sicer redkeje in v manjši nakladi (dvomesečno in v nakladi 4.000 izvodov) kot mi našo Našo skupnost, pa vendar z enakim ciljem in tudi žarom.

V decembru so imeli razširjeno sejo časopisnega sveta, na katerem so ocenili lansko delo in začrtali izdajateljsko politiko za leto 1989. Seveda tudi njih pestijo visoki stroški in pomanjkanje sredstev, vendar občinskega časopisa ne morejo pogrešiti, njega se ne

da preprosto nadomestiti z nečim drugim. Njihov časopis, pravijo, je med drugim tudi izjemen kroničar vseh za ljudi in kraj pomembnih dogajanj v občini. Trinajst let se na straneh njihovega časopisa skrbno odtiskava ves pretek, vsa silna hotenja in vztra-

janja. Na teh straneh in številkah pa se prav tako skrbno tke tudi sodelovanje med našima pobratenima občinama. Prav to sodelovanje so na omenjeni seji visoko ocenili kot dragoceno obliko sodelovanja, ki jo je treba skrbno negovati in razvijati.

Našim bralcem naj povemo, da z urednikom Bilečskih novosti Mišom Kisičem odlično sodelujemo.



EDVARD KARDELJ
27. 1. 1910—10. 2. 1979

Socialistična zveza kot združene vseh organiziranih socialističnih sil družbe ni nekakšna vrhovna organizacija, ampak oblika demokratičnega organiziranja pobud, sporazumevanj, dogovarjanj in široke družbene akcije. V

njej naj se izražajo vsa socialistična in demokratično usmerjena mnenja in hotenja v naši družbi, ki se neposredno izražajo v samoupravnih organizacijah in skupnostih, kakor tudi v družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacijah, da bi se na tej podlagi gradila socialistična demokratična skupnost in našle praktične rešitve za razne družbene probleme. Sama struktura socialistične zveze bi morala ustrezno izražati to razvejano in bistvo jugoslovanskega samoupravnega družbenega življenja.

Kot takšna naj se socialistična zveza delovnega ljudstva in vse družbenopolitične organizacije, združene v njej, bojujejo predvsem za to, da bo v svojih vrstah združila najširše množice delovnih ljudi in občanov ne glede na njihove posebne ideološke opredelilive.

(Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja)

Čestitke jubilarantom, nosilcem partizanske spomenice 1941

Letos bo v naši občini šest nosilcev partizanske spomenice 1941 prazno-



Aleksander Valič

valo okrogel življenjski jubilej. No, prvi ga je že. To je bil VINKO KASTELIC, Povšetova 106/E, ki je 24. januarja praznoval sedemdesetletnico življenja.

Naš naslednji jubilarant je ALEKSANDER VALIČ, Klunova 9, ki bo 10. februarja praznoval prav tako visok življenjski jubilej.

Obema jubilarantom iskreno čestitamo!



Vinko Kastelic

PREDSTAVITEV SEMINARSKE NALOGE

Etnološki oris Vevške godbe

V sredo, 11. januarja, je bila v glasbenem domu Papirniškega pihalnega orkestra na Vevčah zanimiva predstavitev seminarske naloge z naslovom »Papirniški pihalni orkester Vevče – etnološki oris godbe«. Seminarso nalogo je izdelal Miha Pavšek, študent II. letnika Filozofske fakultete v Ljubljani, oddelka za etnologijo, sicer pa tudi sam glasbenik ali bolje »godbenik«, kot v nalogi večkrat poudarja, pri godbi Papirnice Vevče, ki ima že vrsto let zveneče ime Papirniški pihalni orkester Vevče.

Delo je predstavil avtor sam, na pristrčen način pred številnimi poslušalci, med katerimi so prevladovali študentje filozofske fakultete, ki pri profesorju dr. Janezu Bogataju spoznavajo etnologijo Slovencev, pri katerem je nastala tudi ta zanimiva naloga o vevški godbi. Tudi prof. Janez Bogataj je bil med njimi in k predstavitvi naloge prispeval kratek uvod. Poučaril je, da je v preteklosti godbeništvo na Slovenskem ob gasilstvu doživelo velik razcvet ter postalo del naše kulturne dediščine. V Sloveniji je ta čas okrog 600 godbenikov, ki se ljubiteljsko združujejo v godbe, ki jih je okrog 100, več kot pa imamo občin. Godbe so postale neke vrste slovenski fenomen. Seminarso naloga študenta Mihe Pavška, kot etnološki oris godbe pa je druga v Sloveniji! Prva je bila orisana godba iz Kapele pri Brežicah. Prof. dr. Janez Bogataj je še poudaril, da je to odlična naloga in čudovit motiv mladim generacijam za podobne dodelave. Primerno bi bilo, če bi mogli nalogo natisniti v samostojni brošuri.

Seminarso naloga obsega okrog 80 strani tipkopisa, zato je avtor imel kar zahtevno delo, da je iz te množice podatkov izluščil najzanimivejše in za ušesa poslušalcev najzanimivejše. Vevška godba bo prihodnje leto imela 90 let delovanja! To pa je res spoštljiva zgodovina. Skozi teh 90 let se je pri godbi zamenjalo že 300 godbenikov, no, zadnja leta so tradicionalno moško zasedbo popestrila tudi dekleta. Godba je preživela tudi vse viharje naše pretekle zgodovine; prvo svetovno vojno, združitev v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev; razprtije in strankarske boje, ki so se prelili v drugo svetovno vojno in našo narodnoosvobodilno borbo; povojno veselje in delovni polet – do zadnjih dveh desetletij, ko je godba končno dočakala mirnejše obdobje, v katerem se je lahko posvetila sebi, svoji glasbeni kakovosti več kot kdajkoli prej. Postali so kvalitetni pihalni orkester velike zasedbe in mednarodnih uspehov. Zaradi svoje stabilne kakovosti in sposobnosti prilagaja-

nja pa je PPO Vevče postal ne le Vevška, temveč tudi Ljubljanska godba.

In kako ter kdaj se je začelo s temi slovenskimi godbami? Avtor seminarske naloge pravi, da so našim godbam očetje upokojeni godbeniki Avstro-ogrske vojske. Namreč, za časa Marije Terezije je imel vsak vojaški polk obvezno tudi godbo z 42 godbeniki. Kasneje so upokojeni godbeniki po vzoru teh ustanavljali tudi civilne godbe. Začelo se je veliko rivalstvo, kajti imenitnost kraja, mesta ali društva se je z godbo neizmerno povečalo. Godbe in godbeniki so zaradi tega često menjali gospodarja. Tako se je godilo tudi z Vevško godbo. Naloga pa seveda obravnava tudi še druga, predvsem notranja vprašanja medsebojnih odnosov, navad, tradicij kolektivna godbenikov in najbližjega okolja.

Po predstavitvi naloge je beseda o godbi in godbeništvu tekla še dolgo, le v drugih prostorih in pri sendvičih ter osvežitnih pija-

chah. To so namreč poslušalcem in udeležencem pogovora pripravili godbeniki za še lepši spomin na večer.

S. GERLICA



Zaključek leta 1988 v Domu

Tudi pri nas v Domu starejših občanov v Štepanjskem naselju smo praznovali konec prejšnjega leta. To ni bilo nikakršno silvestrovanje v splošnem pomenu besede. Ne, le za nekaj prijetnih uric smo se zbrali proti večeru v jedilnici že v petek, 30. decembra. Nabito polna jedilnica nas je bila, večinoma žena »v najlepših letih« (z izjemo nekaj mož, da smo bili sploh »ljudje«), tam med 70 in 90. leti. Vsi dobre volje, razigrani, veseli in živahni. Tedaj smo vsi pozabili na svoje zdrav-

stvene težave in skrbi – vsaj enkrat v letu za nekaj uric. Za to pa so imeli največjo zaslugo pevci ansambla »Beneški fantje«, naši vedno srčno zaželeni in dobrodošli gostje. Oni so takoj na začetku ustvarili pravo razpoloženje in s svojim pristrčnim muziciranjem in petjem narodnih in starih pesmi brž pritegnili vse navzoče k splošnemu veselju, tako da je kmalu pela vsa dvorana. Tako prijetnega in pristrčnega razpoloženja še ni bilo v našem Domu. Seveda so se fantje od vztrajnega prepevanja utrudili. Pa so si šli malo oddahniti v sosednji prostor. Med tem odmorom se je kar nenkrat oglašil drug pevec – solist, dobesedno, saj je prepeval kar sam, brez vsake spremljave, breznot – razne operne in operetne arije pa tudi narodne pesmi. Pa kako prepeval! Marsikateremu opernemu solistu bi bil lahko kos! Pa sploh ni poklicni pevec. Slučajno je prišel v Dom obiskat svojo teto in tam se nam je pridružil. Mož srednjih let, lepe postave, prijetne zunanosti, s še lepšim baritonom. In zopet je ta slučajni gost pritegnil k splošnemu petju vso dvorano. On je bil tudi maskirani dedek Mraz, ki je najprej vse navzoče pozdravil, potem še vsakemu posebej voščil »Srečno novo leto« in podaril simbolično novoletno darilce, ki ga je pripravila uprava Doma.

držil se nam je še tov. v. d. direktor s svojimi pozdravi.

Tako so nam zelo prijetno in prehitro minile lepe in pristrčne urice splošne sproščenosti, ko smo kar pozabili vse osebne tegobe preteklega leta in kar nekako z bolj veselim očmi zrl v prihajajoče novo leto.

Vse to predvsem po zaslugi vseh sodelujočih. Tega večera ne bomo kmalu pozabili.

Hvala vam vsem, iskrena hvala!

L. K.

KS ZADVOR

Priložnost za dober ples

Hay, narod! Bi radi zaplesali? Vam je dovolj »stances po diskih? Bi radi kaj bolj dinamičnega, novega, norega, nekaj »ful spon«? Ni problema! OO ZSMS Zadvor organizira nepozabne urice jazz baleta, in disko plesov v dvorani Zadruga doma Zadvor! Začnemo po počitnicah, v četrtek, 9. 2. 1989, ob 19.30 v dvorani.

Pod vodstvom baletnice Straše Orlandić boste plesali ali pa se učili plesati jazz balet, disko leso in celo dirty dancing. Začnemo torej v četrtek, 9. 2. ob 19.30, dobivali pa se bomo vsak torek in vsak četrtek ob 19.30 v dvorani ZD Zadvor.

Pridite, dekleta in fantje!!! Toplo se oblecite, dvorana ni ogrevana. Ogrela nas bo glasba!!!

T. B.

Žur v Platožerju

Hej, danceri, kod ste hodili v petek, 20. 1.? V Platožerju vas je čakalo presenečenje, ki ga je pripravila OO ZSMS Zadvor! Vas pa od nikoder! Ful super spoznavni večer z mladimi upi – plesalci PS Tine Rožanc. Predstavili so se nam z rock'n'rollom, jazz baletom in pravim mini Michael Jackson showom. Žurka! Pijača, glasba, mačke, zabava! Jeah!

Res užitek ob pogledu na te izvrstne plesalce je marsikoga spravil v dobro voljo. K temu so le še pripomogle domiselne družabne igre, Marsikoga so zamikale nagrade, ki jih je podaril najboljšim MK Platožer in OO ZSMS Zadvor. Bilo je res cool!

No, pa to še ni vse! Klub Platožer in OO ZSMS Zadvor vas še posebej opozarjata na PUSTNI ŽUR, ki bo na pustno soboto, 4. 2. v MK Platožer. Tudi tokrat ne bo manjkalo zabave in seveda nagrad za najboljše maske. Bodite izvirni!!!

Dobimo se v Platožerju!!!

TB

Proslavimo kulturni dan 1989

V kroniki Mešanega pevskega zbora Vevče (MePZ) lahko ugotovimo, da je krajevna skupnost Vevče-Zg. Kašelj v zadnjih desetih letih, odkar obstoja mešani pevski zbor, vsako leto pripravila proslavo v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Tako je krajanom omogočila, da s svojo prisotnostjo na proslavi izrazijo narodno zavest in kulturo.

MePZ Vevče, ki letos praznuje deseto obletnico obstoja, to leto pričinja s proslavo našega kulturnega praznika. Nastopil bo tudi Papirniški pihalni orkester. Proslava bo v Kulturnem domu Vevče v petek, 10. 2. 1989, ob 19. uri. Zavedamo se, da pesem daje up, nado, pogum in voljo za premagovanje težav.

Zato vabimo vse krajanke, ki so jim pri srcu ideje velikana slovenske poezije, da se udeležijo proslave, ki jo pripravljata KS Vevče-Zg. Kašelj in sindikat Papirnice Vevče!

MePZ in PPO

KS HRUŠICA-FUŽINE

Obvestilo in vabilo!

Kulturnoumetniško društvo PROGA 13 vabi vse, ki se radi zabavajo in plešejo, naj obiščejo kulturni dom Hrušica. V soboto, 4. 2. in 4. 3. 1989 ob 19. bo tam namreč ples (pustni ples in kulturno-zabavni večer ob dnevu žena) ob narodnozabavnem ansamblu.

Ob programu, hrani in pijači boste lahko z nami ostali pozno v noč! Pridite!

KUD PROGA 13

KS LIPOGLAV

Predstavitev pesnika Franceta Lokarja

Pesnik in pisatelj France Lokar, rojen 13. marca 1917, je v naši slovenski in ožji kulturni dejavnosti ostal neopazen, prav tako tudi v krajevni skupnosti. Zato je KK SZDL sklenila in organizirala predstavitev človeka, ki globoko v noč bedi, razmišlja in ustvarja.

Pesnik Lokar je doma iz Svetinovega mlina v Polju pri Višnji gori. Kot duhovnik je služboval v Kostanjevici na Krki, v Starem trgu pri Ložu in v Gornjem Logatcu, od koder je leta 1981 prišel za župnika na Lipoglav, kjer živi sedaj. Piše pesmi, črtice, novele, ocene in članke ter se vključuje v reševanje krajevne problematike. Pe-mi je pred vojno objavljali v gimnazijskih Domačih vajah. Po vojni je objavljali po verskih in stanovskih glasilih: Družina, Koledar MD, Naša združba, Nova mladika, Mavrica ter v Družinski priliki, ki ji je bil od 1969 do 1978 tudi predsednik. Izšlo je deset Lokarjevih pesniških zbirk, in sicer je prve tri izdalo stanovsko društvo CMD, ostale pa so izšle v samozaložbi. Zbirke so okusno opremljene z likovnimi deli ali ilustracijami znanih slikarjev: Lofzeta Perka, Jožeta Horvata-Jakija, Franceta Slanc, Jožeta Tisnikarja in drugih.

V Starem trgu je imel tudi prijateljske in delovne stike s slikarjem Perkom in Horvatom-Jakijem, s pisateljem Matevžem Hacetom in s pesnico Maričko Žnidaršič. Tam je izdal prve tri pesniške zbirke.

Poleg leposlovja zanimata Lokarja tudi likovna umetnost in etnologija. Tako hrani poleg nekaterih Gregorčičevih, Bevkovih, Finžgarjev in Hacetovih rokopisov oz. pisem kar lepo zbirko umetnostnih slik, kipov, nagrobnih znamenj in uporabnih predmetov iz preteklega kmečkega sveta: lesčerbe, jarmičke, kovane lestence, kolovrate ipd. Veliko potuje po svetu in sicer od Nove Zelandije in Kitajske do Kube, od Irske do Norveške, od Sicilije do afriških dežel.

Prvo pesniško zbirko Posute ceste uvajajo svetle, radostne kmečke pesmi. V drugi zbirki Tiha srečanja pesnikova volja v programskem uvodu raste v upor proti »kremplicem obupam«.

V tretji zbirki Okno na vrt dobi intimna napetost in bolečina tudi zunanjo napetost.

V četrti pesniški zbirki Ko pelin cveti grenek pelin gleda ob razcveteli vrtinici ljudi in pot.

V peti zbirki Rdeče in sivo se izraz občutno abstraktizira, s časovnim in krajevnim oddaljevanjem svojemu izhodišču.

V šesti zbirki Dolina brez imena nemo odzvanjajo glasovi vase zaprtega vtopljenega zvona.

Sedma zbirka, ki nosi naslov Kmet, se vrača na izhodiščno tematiko prve zbirke.

Osma zbirka Razdejana gnezda je namenjena »razvezanim, ločenim in zapuščeni«.

Deveta pesniška zbirka Ura abecede je urejena po mehaničnem zaporedju črk prve besede v pesmi.

Deseta pesniška zbirka nosi naslov Kar dan v sebi skriva. V njej se nekako obnavljajo različni motivi od razkošne opojnosti pomladi, iskanja tolažbe, do zavračanja znamenj »bolnega časa«.

Dve zbirki pa sta pripravljene za izdajo.

Veliko zaslug za predstavitev pesnika Lokarja na Lipoglavu ima profesor Jakob Müller, ki živi v Grosuplju, zaposlen pa je v Ljubljani na inštitutu za slovenski jezik. Ta je ob polni dvorani gasilskega doma razlagal vsebino vseh desetih izdanih Lokarjevih pesniških zbirk, Trplanova pa vmes recitirala nekaj njegovih pesmi iz zbirke Kmet in Kar dan v sebi skriva.

Nato je prevzel besedo pesnik Lokar in pripovedoval o svojem otroštvu v domačem mlinu, študiju, o zaposlitvi v omenjenih krajih, o srečanju z različnimi kulturnimi delavci, pesniki, umetniki, znanimi političnimi delavci ipd.

Prikazoval je rokopise pisatelja Matevža Hacetta in pripovedoval o doživetih z njim. Na Lipoglavu ga je obiskala tudi Svetlana Makarovič in ga intervjuvala. Pravi, da ima Svetlana marsikaj prav.

Po dvehurnem programu smo mu nasmejani glasno zaploskali in mu želeli še mnogo ustvarjalnega duha, da bi čimprej objavil že (skoraj) pripravljeni novi zbirki.

Prijetno mu je stisnil roko in mu čestital za dosežen uspeh tov. Viktor Auer, predsednik komisije za verske skupnosti pri OK SZDL Lj. Moste-Polje, katere član je tudi Lokar.

Tak je pesnik Lokar, ki redno prebira Delo in Mladino, se seznanja s krajevnimi problemi in začne snovati takrat, ko krajan ležejo k počitku.

TA

V SPOMIN

V januarju 1989 smo se poslovili od umrlih članov ZB NOV:

Iz Združenja ZB NOV Dušan Kveder-Tomaž – FERDINAND MATVOZ, Kvedrova 1, Ljubljana.

Iz Združenja ZB NOV Štepanjsko naselje – JOŽEFA LAMPIČ, Litijska c. 65, Ljubljana

Iz Združenja ZB NOV Kodeljevo – ZINKA ŽULOVEC, Pugljeva ul. 3t. 11

Iz Združenja ZB NOV Vevče-Zg. Kašelj – ZORAN AŽMAN, Cimermanova 2, Lj. Polje

Iz Združenja ZB NOV Moste – LJUDMILA AVŠIČ, Društvena 13